

გაზეთის ღირს			
თვე	მან.	კ.	მან.
12	10	6	6
11	9	5	5
10	8	4	4
9	7	3	3
8	6	2	2
7	5	1	1

ცალკე ნომერი — ერთი შურა

ივერი

გაზეთის დასავლელი და ყველა განცხადებას დასასჯელად უნდა მივმართო; თუ იმონ რედაქციას ფრთხილად შევა, პასუხისმკობი სხვა, ანუ, სხვა დღეების სავაჭროს, გეოგრაფიის პრინციპები, წერა-კითხვის გამავრცელებელი საზოგადოების განცხადების სათავედ-ანუხარო პაიის სხვაგვარად სხვაგვარად შევახერხებ.

ფსიკ განცხადების: ჩვეულებრივი სტრუქტურა რვა გამოცემა.

1877—1888

საზოგადოებრივი და სალიბერალური გაზეთი

1877—1888

სასტიკობა

პურ-ღვინო

გაზეთის

გოლომინის კარსაშობა, ვახრან-ბატონის სასწაულო, საღვთო აქამდე ეტრა და ზურაბოძის როგორც ბუფეტი, აგრეთვე ოთახები სრულდებიან ახალი არის ვალანაშეხული და ვალანაშეხული, ვერა პიულ საქმელებს გარდა „მურ-ღვინოში“ მსურველი იმონის ყოველ გვირ კავასიურ საქმელებს, ქართულს, იმერულს, გურულს და სხვას, ნამდვილი ადგილობრივი გემ-გემებზე მომზადებული. კავასიურ საქმელების მოსამზადებლად განგებ მიწვეული გვეყოს ადგილობრივი მზარეულები. ფსები ეველაფრისა ზომიერია.

(4—3) ო. შამანაშვილი და ს. თაძიკა.

თბილისი, 11 ოქტომბერი

ჩვენ არა ერთხელ გვიღიანებდნენ და მასზედ, რომ ჩვენს სოფლის მეურნეობას ერთი საგრძნობელი წყარო შემოსავლის მოაქვდა მას აქედ, რაც არაიყოს ზანზედ ბაყი დაიდა და ეგრედ წოდებული „აქტივობა“ ჩამოგვრდა. ამ ბაყს და აქტივობა იქმნებოდა მიუყვან საქმე, რომ წვრილი-წვრილიდ ხდა არაიყოს შეუძლებელი-და განდა და ჭაჭა-თხლის პურრონი გვეყოს-გვყო, თუ თავად-წვრილი იქმნებოდა ეხება ან ჭაჭა-თხლიდა არის გამოჩინებულიყო, ან იმ ფასად ვადა-ეყობა, რასაც იხებოდა და შეაძლებდა დაიდის ქარხანის პურრონი. ქვაბებით ხდა არაიყოს წვრილი-წვრილიდ დაიდის ხელს აძლევდა ერთად ეყვანს, საცა-ვი ვინაბები აქვთ, და ამ გვარა ხდამ ბაყს და აქტივობას ვეფარ ვაქვოლო და სრულიად მოისპო. ვაჭკურ ამ სახით ერთი იმისთანა გამოსარჩობი ხელთ მიხდა, ისეა მომუშავენი და ვადა-მეუბნებელი ერთი და იგივე კაცი

ფელეტონი

ნათილაღა ღამის

მთხრობა

III*)

ქეთევანა ვახშის სამზადის შეუდგა. ბუხარში გამკრალი ცუცხელი ვადა-ლიერა და თავისი თანგრა ქვაბა, დილანდლის ნარჩენის წყითი, ვახშობა-ბაღ მისდგა. წინ სუფრის მაგივრად წითელი ჩივის ხელცახოვი გაიშალა, მარლი და ერთი ნათალი პური და-ილია, გვერდს წითელის ქინის ღებრით წყალი დაიდა და დარბაისლურად ვახშის საქმელად მოემზადა.

ცუცხლის ღულღულმა, ამ ყოველთვის კაცის სევდის ამოღება და-ღულმა, ქეთევანსაც ფიქრები გუ-ღულმა, წარსულზედ ვადაცა იმისი მოგონებდა, იმისი ახრი. მწარე იყო ქეთევანს მოგონება, მწარე იყო ის დიდის ხნის წარსული, მაგრამ წარსული იყო და ამისათვის ტბილად მო-იგნა და ჩვეულებრივ წარმოსთქვა ამოაოხრებო: „ნება იმ დღესა!“ უბედურ ჩემი პატარონო! — მოჰყვა წუ-

ხლოდ ამან იმოდენად არ უკუ-ლო ამ გვარს მრეწველობას, რამოდენაც საჭირო იყო. მაგალითობერ, რუსეთში 1866—1871 წელამდე, ესე იგი, ხუთის წლის გან-მაგალითობაში არაიყოს ხდისათვის მუშაობდა 5011 ქარხანა და 1880—1885 წელამდე, ესე იგი, ხუთ წელიწადში ქარხანებმა იკლამა ჩამოხდა 2449-ზე, სხვა სულ ვა-ქმდა და ამ სახით 2562 ქარხანა მოისპო. ეს კიდებ არ შემდგარა ანც ამ უკანასკნელად ასს წყვილი-წვამი. მაგალითობერ, 1875 წლის წინად მოქმედებდა 2966 ქარხანა და ამ წელიწად 1884 წელამდე ეს რიცხვი ჩამოხდა 2377-ზე. დად-საც რიცხვი წვრილ ქარხანებისა ჰკლებულიდა და სხვადას-კი ჰკმა-ტულიდას-ე-ი, რომ ოცისა და ორმოცის მაგიერ ერთი სხვილი ქარხანა იმართება. სამკურნაოდ, ხე-ლოდ არა გვაქვს არაიყოთი ცნობა ჩვენს ქვეყნის შესახებ ამ სავნის თა-ობაზედ და გვაგონა-ი, რომ ეკ-კლება ჩვენში უფრო ძლიერია და დიდო. მაგალითობერ, კახეთში, სა-ცა უწინ ისეთი სოფელი არ იყო, რომ ათიოდე ქვაბი მიწვ არა ყო-ფილიყო. იმდღა მოითოს ორს მაზრამი ორის დიდის ქარხნის მეტი თითქმის არა მოიპოვებო-არ.

რასაკვირველია, წვრილ ქარხნების დაგდებათ თვით არაიყოს სი-ბევრეს არა დაჰკლებოთა, შირ-იეთი, რუსეთში უმატისა და მსატუ-ლობას გვაქვას. მაგალითობერ, 1871 წელს გამოუღებიათ სულ 27,625,000 ვედარ უწეული სპირ-ტი და 188 წელს უწეული 33,633,000. საქმე მარტო იმაშია, რომ წვრი-

წუნს ქეთევანა. შირი დალაქს ეხება ცუცხლა. მართალია, ცოცხა ვადაცა რა უფერად, მაგრამ თავისი დღე იმ არა დაითრია, რომ თავისი ცოლ-შვილი დღე-ღამედა. მახსოვს, ბევრჯერ ბარბატი ამოსულა ამ ჩვენს ბაყსა კ-ბეზე, მაგრამ იმ ბარბატის მიწვში უფრო ის სანთავიტი სავსე ხელცა-ხლი იყო ხოლმე, მანამ სიმთავრე-როცა დამთრალი იყო, თითქო სი-რცხილისაგან, უფრო დატკებოდა, უფრო მოწვეწვითა და აღერისათა გვეცოცხლა უსულებს. საყვედური რომ მეთქვა, მხარზე ხელს დამკრავდა ხოლ-მე და მეყურად: „დედაცო, ნუ ჯა-იბდა, ნუ ჯაიფრო! მამო ხა ექნა, ჩემი სილატაყ რითი ვეგებარყო, თუ ნა-დასან ტოლ-ამხანაგებში არ ვეგებო-რი, ღვინოში მიწვ თავი არ დავი-ეოწყო და ბედნიერად არ ჩავთვლი.“ ხელ ორშაბათი, ვადაცა ჩემს სა-მართებელს და შაბათამდე ეკრებ ვახსავ: შაბათს კიდევ ერთი ჩარეკს ვადაცკრავ. მამო ხა ექნა, დედაცო, ტოლ-ამხანაგობა: ხან მე დამპატრე-ბენ, ხან მე უნდა ვაქვამსპინდელი. ნუ ჯავრობ, დედაცო, ღმერთი მოწყა-ლებ: ერთი ლუქა პური, მანამ ცო-ცხალი ვარ, არ მოვალდებ: მერე უფილი მოგესწრება, ის მამზე უყე-

და მეურნეობა სოფლისა ამ წყ-როს შემოსავლისს გამოავლდა და ახალი წესი აქტივის მარტო-ფელის პურრონისა და დიდოა მე-მაქმეფეთა გამოავდა. ეს ძალიან დადენივა სოფლის მეურნეობას სერიოდ, რადგანაც დიდ-მაქ-ლიანობა თითო-ორთოდობით არის და წვრილი მეურნეობა-ი ასი ათ-სობით და მეტი იყო. მთავრობამ ამ უკანასკნელს დრის უკრადდე-ბა მიუქცია ამ უწეული ყოფის და განხრისას ამ მხრით რამე შექმე-ბა აღმოჩინოს სოფლის მეურნე-ობას. ცხლა უველანი ერთხმად აღიარებენ, რომ არაიყოს ხდა გარ-ნობისათვის, თუ-იქ შესაძლებელ იქმნება ამ მეურნეობამ უწინდელე-ბას იკლამს. ამისათვის საჭიროად დახან უღლის განსაკუთრების ზო-მების მიღება, რომ წვრილი ქარ-ხანები უფხედ წამოსდგეს და მხარ-ი მიეყოს სოფლის მეურნეობას ამ მხრით ვაძლიერებისათვის.

მართალია, 1863 წელს რუსეთ-ში შემოღებულმა წესმა აქტივისამ ბევრი შექმნა ხაზინას, მაგრამ მას დადეს აქედ მთავრობას აურე-ველი იყო ეს სარეფორმი განხილული რომ ეკ წესი სოფლის მეურნეო-ბას ბევრს აკლებს. მთავრობას ყო-ველივე ეს სარეფორმი განხილული აქვს თურმე და დაუნახეს, რომ ეს სარეფორმი ხშირად ერთობა-ნეთს გინახავდებოდათ როგორც საბუფებით, ისეც სურფითა, ესე იგი, რაც ერთს რომედსამე მხარეს რუსეთისას ვარგად მაინია, ის მეორე მხარეს—ვადა. რასაკვირ-ველია, ეს ასეც უნდა ყოფილიყო,

მასხლს ვითხებ. კაცო, იმისი რჩევა მანიც სხვა არის.

ამ დროს ქვაბა ძალზე შიშინი დაიწყო და ქეთევანს თავი მოავა-ლა. დაიხსა კერძი ვაჭმელ და სანქა-ლი დაიწყო ჰამა. მხოლოდ ეღლა ვახსენდა, რომ მარინამ შეიღები ჩაბარა და სინდისმა სჯა დაიწყო: მასწეული მარტო-დ-მარტო არიან, — იფიქრა ქეთევანამ: — ეინ არის, ცუ-ცხლი ვაქვითი, ეინ იცის, დაუხრუ-ვალ მიმინათ; ის წვეული კაცი შუა-ღამეების ხომ აღარ მოიყვანს უბე-დურის დედაცეს. კარგა ფულს კი აი-ღებს ამდამ, მაგრამ რა გამოიღა, ხელ საღამომის სულ ვაჭვლანავს, ცოლის თვითაც არ დაანახებს, სხვა ქალებს შეაქმეც და თავისი ცოლ-შვილს ორ გირანჯა ხორცსაც არ შე-მოუწინა. ეკ, დილოცო, ღმერთო, რა იყოს ხაზართალი. ნამუსო-ი აღარ არის ქვეყანაზედა-და!

ამას წინად, შობა დღეს, დილით საღამოდე კარის-კარს ევლოთ ქალაქ-ში, მთელი დღე ემტრის იმ ყინე-მარინას, სიცილი მთლად ვაფიხნლი-ეო, საღამოზე ხელამ კინაღამ დაარ-ჩო, ორ ტასტამდე სისხლი ამოიღო. ექვსი მანათი ეწოკათი, ხსლში წყ-რი შემეა არა ჰქონდა და იმ რიცხს

რადგანაც რუსეთი თავის გადუწე-დენილი ქვეყანა და ამ დიდ მანძილ-ზე დიდი სხვა-და-სხვაობა ჰყვის და მიწისა, რომედთო-ზედაც დამო-კიდებულია სხვა-და-სხვაობა მეურ-ნეობისაყ. ამის გამო რაც ერთს ადვილს მოუხდება, ის შესაძლოა არ მოუხდება მეორესა. ამ გზით ფინანსთა სამინისტროს ვაჭკურ-და საქმის გამოტრეკვა და ამ სარე-ფორმისაგან ერთისა რისამე აზრის გამოყვანა. ხოლო სამინისტრომ ამ მრავალ ვაჭრ და სხვა-და-სხვა სარეფორმისაგან ის საბუფი დაინახა, რომ არა-ყ-ს ხდის თაბაზედ წეს-ნი უნდა მეწეწინას და შევერთოს ადვილის სხვა-და-სხვაობას; რომ უამისოდ ერთის ადვილისათვის სასარგებლო წესი, შესაძლოა მე-ნებელი იყოს მეორესათვის.

ამის მოსაღწევად 1883 წელს სა-მინისტრომ ვადაცკრ მიმართა სხვა-და-სხვა დაწესებულებათა, სო-ფლის მეურნეობის საზოგადოებო-ბა, მექრნებეთა და ცალკე კაცთა, რომეცხლამ ამ საქმეში არიან და მოსთხოვა საჭირო ცნობანი. აქა-ურს სოფლის მეურნეობის საზო-გადოებასაც მოუვიდა სამინისტრო-ს სახებ. სამინისტროში ამ გზით მოჰკროვდა მრავალი ცნობა და აზრით და ყოველივე ეს განხილულ იქნა განსაკუთრებულს კომისიაში, საცა მიწვეულ იქმნენ ადვილის კაცნიც, სხვათა შორის ჩვენის ქვეყნიდამაც. აღმოჩნდა, რომ ამ გზით შეგროვილი ცნობანიც სა-კმარისი არ არიან საქმის ყოველ მხრით გამოსარკვევად და გამო-ნარკვევის შესაწავად სხვა-და-სხვა

კაცს მთელის დღის ნაწევანდაც ერთს შლანში მიგვიდა. მიიღო დღე ხან აქეთ გვერდზე მოიღებდა თავზე და ხან იქით, სარკეს თაღს არ აშო-რებდა და თან თავისი ურცხვის თე-ლოდით თავისი გადვლენიულს პირის სახეს შემხარდა. საწყალი ოხერი თუქტორად შორიღვან და, საყვედუ-რის მავიერად, თითქო სტებოლი კლდე, რომ ჯოჯინს ახალი ტბილი ისე ამწეწებდა და ასამოცნებდა...

ქეთევანა მოუთმენელად წამოღდა ფეხზე და თითქო ვაჯავრებულმა წაოტყუნა:

— აუღე ქა, რა დამმართა, ათას ფიქრები გავიფრე!

ქეთევანა თავზედ შალი წამოიღო და ნელ-ნელა ავიდა კიბეზედ. ფანჯრი-დენი დიდი შუქი დაინახა ოთახში და სანქტორად ვალო სხლის კარი. სა-შინელი სურათი წარმოუღდა თელო წინ ქეთევანა. გამკრული ღმუღლის წინ პატარა ადელს ჩასიმებოდა, ორად მოკრულული იყო, თავი ეგრ შეემაგრე-ბოდა, თავისი სულთა-ობაზედ დის თავ-ზე დაიწყო და შეეხებოდა ის მკერე-სუნთქვაც საცოდავისა, რომელიც ვაჭრ უწეული სიკვდილს არ მოესპო. მეორე კუნტულში ევლოთან მიღ-გმულს სტოლზედ ღამაზის მოკიდე-

*) იხ. „ივერი“ № 211.

ადგილის საჭიროებისათვის, რუკისთვის გაზრთები ამაოაბენ, ვითომც პრაქტიკი ახალს წესებისა, ამ ცნობებზედ აგებული, უკვე შეადგინა კიდევ სამინისტრომამოა და წარუდგინა სახელმწიფო რჩევას განსახილველად. მაგრამ ბოლოს მინც საჭიროად დაუნახავთ შეგუბა იმ გზით, რომ ადგილ-ზედ იყოს გამოაბიებული ყოველივე ვითარება ამ საქმისა და გამოაბიებისათვის მოწვეულ იქმნენ ადგილის კაცნი, რომელთაც დაწვრილებით იცანთ თავისი მხარის საქმე არაყის ხდის შესახებო.

როგორც ისინი, ახალს წესებს აქიროსის აზრად უნდა შექმნადეს სოფლის მეურნეობას ხედი მუწუოს, რომ არაყის ხდის საქმე ხედიდამ არ მუწუადეს და ამით ქონებას დაწვრილებით იცანთ თავისი მხარის საქმე არაყის ხდის შესახებო.

როგორც ისინი, ახალს წესებს აქიროსის აზრად უნდა შექმნადეს სოფლის მეურნეობას ხედი მუწუოს, რომ არაყის ხდის საქმე ხედიდამ არ მუწუადეს და ამით ქონებას დაწვრილებით იცანთ თავისი მხარის საქმე არაყის ხდის შესახებო.

ნის ქვეყნის ხედთ ვივდომთ და ყველაზედ საჭიროა უფრო ის არის წინააღმდეგ შევიკულოთ იმისთანა კაცები, რომელნიც დირს იყვნენ მთავრობის მიერ მისაწვევად საქმის გამოაბიების დირს, თორემ ტერიტორიული კითხვა დეკრეციებისა, გეგმანურებულნი ლაპარაკი და ზოგადის ფრანგების გაცრეტილება ბირს არ წავკვირვანს. აქ საქმიანი სიტუაცია უნდა, საქმიანი საბუთი და ყოველი-სავე ამის შექმნება გვექნება, თუ რომ რიგინად მოვემზადებთ და ვრავიანს, ადგილის მცოდნე კაცებს დაგვაფებთ ჩვენის საჭიროების გამოთქმას და გარეგვას.

ჩვენა გვკვანია, მეტი არ იქნება, რომ ეს სამზადისი იოსრონ ჩვენმა მარმლებმა. ამისათვის საჭიროა თვითვედამა მისრამ თავად-აზნა-ურთა გრება მოახდინოს, ამოირჩიოს სამი-ოთხი მიხედვითი კაცი და არაყის ხდის შესახებ ცნობები მოაგრობინოს როგორც თავად-აზნაურთაგან, ისეც გლეხთაგან. ყოველივე ეს შექმნა და განხილვება საერთო გრებაში და შემუშავებული წარადგება მთავრობის წინაშე. ამ გზით ივერი საყურადგებო და საბუთიანი აგკარგინება ადამიანდება და დირებურ-ლობაც ამას ექმნება მთავრობის თვალში. ჩვენი ვაწეული სინარულით ადგილს მისცემს ყოველს, ვისაც-კი არაყის ხდის საქმის ჩვენში უკეთ მოწუაბისათვის სათქმელი რამ აქვს.

ახალი ამბავი

ამ ემად ტულისში უჩივიან განზირებულს ქეთეშასა და ყველის: ემაწილები ბეჩისა ჰყავს ავღ და ბეგრიც დახოცოლა, შემოღამოს სითბოსა და სიცხეს. ეს ავღმყოფობა მოსაყუა.

ბილი მეჭურვებდა ამ თავისი ოჯახის ღანგრევისა და ვაგონების. ბეჭისი საყრდენი გაცხილ თვალთაგან ნაყოფილად გაბნისდოდადმურერ ტრემილა და მდღორასავით სთოუქვდა იმისს კეთილს, მუწუაზრებით დაქქარას გაღილლს გულმკერდს.

ერთს სათს შემდეგ ქეთეშანს სახლი, მეჭურვებდა და გაბოლილი, ზემო საჩრთლ-მონგრეული, შეად და ბეღლად გადმოაყრტულიყო გავარფაშებულ ტფილისის თავში და უწუგეზოდ გაღლიაქიერებოდა მთა-წმინდის კლდეებიდან.

IV

მისი მეფესავით გაბრწყინვალე მთლია; იმისის სიზარტყნითი ჰხანობს და სტყებვა სუელი. ჩვენი მტყარინა ქილაქი-კი იმისის მოწუაზრებით გაშეგრილებულია და ჰყავის ათას ფიფა. კერამაქი სადამაა. ეკლესიების ზარის ჩახაჩუბით ყურთა მკენა აღარ არის, უკეთ მიეშურება დღეთის საღიბდლად ეკლესიებში და ზოგი სასერნოდ საზოგადო ბღებში, საიდგანაც მუსიკის გრალო ის-მისი, ჩვენს ნაცრობს ქოხში, მთაწმინდის კლდის კალთებზედ, საკერამლო საზღადისა. ჩვენი ნაცრობი მოხუცი ქეთეშანს, სპეტაკის თეთრის ღებვა კარ მხებზედ გადუფირი, თავისი კარ წინა ზის და ჩვეულებრივ ქა-

* * * რასაც სჩადან ჩვენი ტულისის მოეკარენი და სირაჯები, შემდეგი მავალით გვიჩვენებს: ამ თვისს რგას, საღამოს რვა საათზე, ანჩისბატის უბანში, ბაგრატიონის ქუჩაზე რომ გავცვლოთ, საოცარს სურათს წახაზედით: აქ ერთის მიკეტრის ღებქათან გამსკლარყო რუმბო, თუ ბოჰო; ღვიწრო დაღერილიყო და ჩამოდიოდა ქუჩის ქვეყნილის ნაბრებში, რომელშიაც ყოველთვის ვიკრინების წყლის სდის. სამიკეტროლამ 90—100 ნაბიჯზე, ერთს ჩაღმბებულს ადგილას, მესხიების სახლს წინ (№ 22), ღვიწრო დაღებულ. სამიკეტროს შემგირბელს ტეკრა ჩარქიანი სწავლა და ამ ღვიწრო ასახადა ძაბრ-გამართულს ტეკრა. ზემოდამ გოგონა შეგირდო ცოცხთი შექმნა და ტოლ-ნარჩეს ღვიწროს წუშავს საბუთისაკენ და გაველელ-გამომელოის თვალწინ ამ წუშავს ტეკრა ასახაღწენ. შეგირდო თან ტოლბანს ღვიწროს ასახადა ტეკრა და თანაც ოსურჯობა: მტკარში ათასი სიბინძურეა, მაგრამ ესეამთა.

* * * რამდენჯერ ყოფილა დაბეჭდილი ჩვენს ვაჭეთში და სხეგშიაც გავხეობის ხელის-მოაწერელების საჩივარი, რომ ვაჭეთებს თავისს დროზედ ვერ იღებენ და ან ევაკებთ ნომარები, ზოგიერთი ხელის-მოაწერელები იმასაც სჩივიან, რომ მთელ-მთელის კვირაობით და თითვეობით ვაჭეთი სრულიად არ მოვედოდა. როგორც სჩანს, იმათი საჩივარი, რომელიც მთავრობა ყოფილა დაბეჭდილი, დარჩენილა მხად მღალაღებულ უღანისა შიდა. ამ ქალად კლავა შემოადირობთ თავისის ვაჭრებდა, რომელნიც კიდევ ერთხელ ეუცხადებთ, რომ ვაჭეთი თავ-თავის დროზე ვგაწვენებთ და, თუ ვაჭეთი არ მისდით, ეს რედაქციის ბრალი არ არის.

* * * ერწოს სხობადგან გვეწერენ: წელს ერთმა მემამულემ თითქმის შიგ შეუა ერთში შეიძინა ერთი სახელ-

ლაქი ვადაცაქქერის. რვა წლის განმავლობაში, მას შემდეგ, რაც ის ჩვენ პირველად გავიყენით, ძალზედ მოსუსტებულა, წელში მოხრილა და მტყელობის ბერკეტის შეწყვეტვლად ვეღარ დადის. ქეთეშანს სახლიდან ამ ემად იაღინის მხა მოისმის, თექმეტის წლის ეკვლავ ქალად ქეცული ადელი დღეს იმისს სახლში დაიხასხოსიდას, უფლის, ალაგებს იქა-ურობას. ადელმა ეს არის უთო გაათავა, პატარა ფარჯერბ სპეტაკის ფარჯერბი დაამშენა, ოთახის სიგრძეზედ გაქმულს ვანიერს ტახტს თეთრი ტილის ფარა ჩამოაფარა, მთა-ქებს სუთთა პირები გადააკრა და ათ თავისის თავის ვაწმინანებას შეუღდა.

ლაშათაინასა და ქესკურის ტანის ქალი დადაც ადელი. სახეც არა აქვს ემხსა და სინაზედ მოკლებულია: დედის შავი, ცეცხლით სავსე თვალები უკეთესი სამკუელია იმისის ნორჩის სახასი. როგორც პატარაობისას, ადელი ემბოც გულ-ჩახორბილია, მაგრამ დღევანდელი მყოფლო ცხოვრება ისე აბეღნიებებს იმისს ემაწილ-ქალიაში დატანჯულს არსებობს, რომ სინარული ძაბო-უნებურად ამღერებს იმისს გულს. ვასმის იმისი სიმღერა განუწყვეტლოვ. სიმღერა და მერე რა სიმღერა: ტბილი, ნახი და კრაილა, ვით მითიერა აქნარა წყარო.

მწიფო მამული—სახან-სათესი და სათიბი ადგილები. ამ ადგილებზე წინაღვე გზები ყოფილა გაყვანილი და აქეთ-იქით მღებარე სოფლების მცოცრები მუდამ ამ გზით დადიოდნენ. ცნობა-ახალმა პატრონმა ეს გზები შეკრა; შიგ მამულში ააშენა ქოხი, დააყენა მცველები და ყველა გამავალი-გამომეღელს ბაჟს ახადებინეს, ნინაოც თითონ დაუნიშნავს: ცხენოსანზე 2—3 კაპ. იღებს, კამოქზე—1 კაპ. და სხვანი, მცოცრები ამ გარემოებაზე მტად მუწუებს, რადგანაც ცნა გზები არა აქვთ.

სასურველია, რომ ამ გარემოებას ყურადღება ათხოვოს ადგილობრივმა აღმინსტრაციამ, თორემ აღვივალდ შესაძლებელია მცოცრებისა და მემამულეს შორის რაიმე უსიამონება მოხდეს.

* * * ვაჭეთს „ქავაქს“ შეუტყეო, რომ ამ მოკლეს ხანში კვესიის რევის ვაჭე ვამართული იქნება მოძრაი სკოლებო.

* * * მოსკოვის მოკაქერ სომეხმა, მანმა სანასარიანმა, ამ რამდენიმე წლის წინად შუავულს სომეხთში, ქალაქს არზრუმში, გამართა საშუალო სასწავლებელი სომეხთათვის. სწავლა სავნებისა სომეხის ენაზე და სასწავლებელი წმინდა სომეხი სკოლა. საქმე კარგად წარემართა. ახალა, როგორც ემასასა სწრენ, ამ სკოლაში სხვა-დასხვა ხელისწონის სწავლებაც შემოულიათ.

* * * აქაურს ვაჭეთებში სწერენ, რომ ტულისში მისს უწმინდესობას სომეხთა კათოლიკოსს წარუღენენ აქაურის მამადიანსა სამღვდლოებანთა უფროსნი: სურნის მუთელი და შიის შეინ-ულ-ისლამი, რომლებსაც განუცხადებთ სურვილი, რომ სომეხნი და მუსულმანი მემკობიანადა და მძურად სტხოვრებდნენ და სიტყვა მიუტკით, ჩვენს ხელ-ქეცეთა ხოჯებს.

დალე, დღეს ადელი თექმეტის წლისა და ჰერამობს, რომ დღედგან ამ ოჯახში უფრო მეტდის ანაღც დაიქერს, დღედგან ეს იქნება ნამდვილი სახლის მფლობე და საწყალი, ობოლი, სამადლოდ აყენილი არსება.

წუხების მიფარიანს ღამეში ადელი და შაქრო ღიღანს ისხდენ ცხრში ხართუთას ქემე; დღახანს ისხდენ და ვადაცქეროდნენ ყოველთვის მოწუქინარს ქალას.

უცებ შაქრომ მოწიქებით მისცა ადელს რაღაცა საწუქარი. ადელისა და შაქროს ხელი ერთმანეთს მოხედა ტბილმა და სასიამოვნო გრძობამ დაურთა ტანში ოთხთავი, რაკა ემაწილობითე დამეგობებულნი ერთმანეთს გაუბედავად ხელს უქერდნენ უსიტყვოდ, მამა-აუღლებლი, სიყვარულის ზარით შეწყობილი და დაღებულნი. ვინ იცის როდემდის ისხდებოდნენ ასე, ერთმანეთის ეშვით დამთავრალი და ნეტარებით აღსილნი, რომ ქეთეშანს მხა არ შემოსემნოდათ: „შეილა, შაქრო, ადელი, ვანში მხად არის“. ქალაქი და-ურაგნებოე წამოხტა და ერის წამხედ და მამს მემოქონდნენ.

ადელი ავარ რვა წელიწადი, რაც ქეთეშანს ოჯახში სტხოვრებს და სტხოვრებს ისე, როგორც ნამდვილი შვილი, როგორც თვით შაქრო. ქე-

და სასულიერო კაცებს დავირიგებთ, რომ ხელს უწყადონ მშვიდობიანი სტხოვრება ქრისტიანებთანაო.

უცხოელი

საზრანამიოი. ფლოკე სთოვა პალატას, რომ კანონ-პრაქტიკი კონსტრუქციის გადასინჯვის თაობაზე კომისიის გადაცეცეს. თუ პალატა არ შეიწყნარებს ჩვენს თხოვანს, უნდა ეთხოვროთ, რომ აღარ გვედობაო. ვითაც ზომიერმა რესპუბლიკობამ, სახელად დღემამ, სიქეა, რომ ჩვენ ზომიერნი რესპუბლიკონი დღევანდელს სამინისტროს მიეცეთ ჩვენს კუქებს, რადგან ასეთი საცქიელი უფრო პატროტული საქციელი იქმნებოა. თხოვნა ფლოკეს შეიწყნარეს 307 ხმის უმეტესობით წინააღმდეგ 181. რიბომ, მემარცხენიანს დასის კაცმა, ბევი ჰუკესა ფლოკე, მაგრამ რა თათვისის დასის კაცნი არ მიეზნრნენ, თითოინაც ბოლოს ფლოკესეც გადავიდა.

— მოკეყეს მოკლედ სიტყვა რადიკალითა მეთათვისა, კლემანსოსა: „თანამომქნო! ეს-ეს არის ცნობა ამისხნეს და მიამხეს, რა ტუციელი აწუხებს ამ ემად დემოკრატას. დიდი და საყურადღებო საპოლიტიკო საქმეები გადადებულ იქნა და ყველა შეგარბო წრეებამა და წუხილმა ბულანქეობის გამო. გენერალმა ბულანქემ თავი მოაუყარა თავისს ვარშემო ყველას, ვინც მოაღუარია თავისის ბეღისა. მაგრამ თუ ვინმე მომღვრავი თავისის ბეღისა, ისეც ქვედ უნდა იყოთ, მუშები სოფლისა და ქალაქისანი. მართლაც-და ხარჯი უსამართლოდ არის გავრცელი, მაგრამ ვისი ბრალია? განა ჩვენ სულ ამას არა ელანააკობდით? განა ჩვენ განუწყვეტლოვ ხელი იმას არ ვითხოვდით, რომ სრული უფრო სა-

თვეანა არც ერთს არ არჩევს ერთმანეთში. პირველად ქეთეშანს მთიერ გაკობრდა ოპორიის სულის გამოკეება. თავისის ხელაობით—მეღვლების კერებით ორის კერის საზღვრასაც ვინა შოულობდა, ასე რომ ბინდისას, თვალზე შალ-ჩამოაფარებული, რომ არაიენ მიცნოს, ქეთეშანა ბეგრჯულ ვასულ შორიულს ქეთეშანს და ხელი გავაწვინია სასელახად. მაგრამ მევე დღერთმა ხელი მოუშარათ: პატარა შაქრო ერთმა კეთილმა და მოწაულე ხელოსანმა კაცმა აიყენა მფიარინდელ ხელობას, ოქრომკველობას, ორის თთვის შემდეგ დღეში სამი მუხრი პურის ფული დაუნიშნა და ქეთეშანს უკეცავდა სამს სულის, მთაწმინდის კალთებზედ მიკრულ ქოხის მცხოვრებლებს. შემდეგ ადელიც წამოიხარდა, ნემსი აიღო ხელში და ქეთეშანს ნამდვილი თანაშემწე შეიქმნა. დღეს ადელის შაქროსაგან ნაყიდი ზინგერის საყრდენი მანინა უღვას და დილიდან სალომოდ შაქროსაგანვე მოაწილოს წმინდა და სკეპარს აყვებს. შაქრო ზომ პირველი პატარა ოქრომკველის დღეს მანინაში დაიკრებოდა ოც-და-ხუთს მანათს ვაჭიერის თვისში.

ქეთეშანა ახლა სრული კმაყოფილი თავისის ბეღისა და, არა თუ ღულქმა პურისათვის აღარა ჰჭეკობას.

მართლიანად ვაწერილიყო? და აი, თუცა თქვენ უფალსად უფრო მომღერავენ უნდა იყვნენ დღევანდელის კოფისა, მაგრამ მაინც თქვენ გული არ მიგრძობა ბულანგებში: თქვენ გარდა იცით რა არის მიზეზი, რომ რუსულბოკა მუშა ხალხს ვერ მიანიჭო ის, რისაც იმედს ჰქონდა. თქვენ უფლებსა და ამიტომ უფლებსა აიხანთ, ყოველ გაპირებას მოითმენთ, როდესაც რუსულბოკა იყოს შეუწყვეტილი და გამარჯვებული" (მათისმა გარშემო კერა).

მერე კვლავნამ კონსტრუქციის გადანიშნაზე დაიწყო ლაპარაკი და სთქვა, "ბულანგე ამბობს, რომ გადანიშნაზე ჩემი პროგრამაა. მაგრამ მე ვაღიარებ ხომ ჩვენი პროგრამა და ბუ-ლანგე ამ ბოლო დროამდე მავითესის თავს არ იტყობდა. სად იყო მაშინ, როცა ჩვენი წევრები ფესვებიდან, რომ ჩვენი პროგრამა და ქვეყნის დავეკოლონიზებამ პროგრამაზე, დიდი საქარა გადისიონის კონსტრუქცია, სხვადასხვა კონსტრუქცია ისეთია, რომ ცდილობდათ შემოღება მაღიან ბრუკოლებზე. დიდი ხანია დამტკიცდა მა მენგებელიც არის მგორე პალატა, სენატო. ტუელი შიშა, რომ ვითომ უნდაც პალატას თავის დამტკიცება აღიარებდნენ. სენატო პარკო-ლენის ყოველ გეგმას დაწყობილება, სახმელეთ კანონი სახმელეთ შეწყნარა პალატამ და სენატო-ში დღესაც არ შეუწყნარებია. ამ საქმეში სენატო და დიპლომა მხარი სენატორილებსა, რომლებიც არა მხრებია, რომ სისხლის ბეგრადი დიდიან ქვეყნისათვის. ვადა-სინჯავ იმიტომ არის საქარა, რომ ვითომ უნდაც პალატა დამტკიცებდა და სურ-ველია მისი დადგენილება აღსრულ-დებოდეს ხოლმე".

ინტენსი, ლიბერალის გაცურის თავისებური გელაინი სიტყვა წარმოუ-

არამდ ზემო სართულის წამოღებ-საც აპირებს. ამ შენობისათვის ქე-თიდანს რამდენიმე წითელ-წითელი ქალღიბ აქვს გამოკრული და ზნა-ლუკის ძარში მიმალული. შაქრო, მართალია, ჯერ ბავშვია, სულ თერა-მეტის წლისაა, მაგრამ ბენების-ერთად და ქეთიდანს ყოველ დღე იმის "გა-ბედნიერებულ" ფურცლებს, ჯერ მხო-ლოდ ხმას არ იღებს, უნდა, რომ ჯერ ზემოდ ჩარდები გადმოკიდდეს და შეი-ღ-შეიღოს კარწილიც ისე გახალისა, როგორც ჟოღის კარწილით იყო გახალისებული მთელი არე-მარე-რასაკვირველი, ქეთიდანს საკოლეც არსული ჰყავს. შაქროსთვის, მაგრამ ამ საიღებლის გულში ინახება და შეიღ-შეიღოს არ უმცდენებს; არ უნ-და იმისი ნორჩი გული უღროდ ააღვლონ, საქმეზე გული ააქრევი-ნოს. აი, როცა სახლი მზად იქნება და საქარწილი ფულები უბეში დედა, მანშე შაქროს მიიყვანს თავის საუვა-ლი გახლდა ადვოთან და დალო-კის საკოლე-ქარა, როცა ქეთიდანს ამ შაქრს წარმოადგენს და ადვლს და შაქროს შორიდან უყურებს, პი-რო უბრწყინდება, სახეზე დაიდის კი-ყოფილი ნიშანი ადვლებზე ხოლ-მე. დიდი, ადელი ბოიერ უყვარს ქე-თიდანს, კეთილი, პატივისცემი, მშრო-მელი გოგონა და ამასთანვე კელუ-ცა და შრომანი ტელი. იმის ტკიბ-

თქვამს და კარგად შეუთქია ბალუ-რი, მეთაური კაცი ირანდიის მი-გრება-სა. ბალურის პოლიტიკა სა-ბაძელზედ სახადელი პოლიტიკაა, უთქვამს გაცურის:—თავი და ბოლი ამ პოლიტიკის არის სასტიკობა, მისი-ხანე ლინისტიბენი, ვაბაბრება ხალ-ხისა. ბალურის გოგონებების წე-სითა მხართვის ირანდიის: სხვს და სხულს არ ირ, რომელიც ჩაუბრე-ბიათ მისთვის მოსაუღლოდ. ლიბერა-ლების პოლიტიკა-სი სულ სხვა არის: იგია პოლიტიკა არა ძულებისა და ზიზლისა, არამედ შერაგებისა, სამარ-თლიანობისა და არა ქვეყნის შურაქს-ყოფისა და ვაბაბრებისა.

მამრანინი. პროგრესისტების მეთა-ურმა რიხტერმა წარმოსთქვა 30 სექტემბრის დიდი სიტყვა ამოჩრეველი ვინაში. რიხტერმა სთქვა, რომ ლიბერალიზმისათვის საშიში არიან ის კონსერვატორები, რომელნიც ბო-მად ჩათვლენდნენ პროუსის პალატა-შია. თუ წრეულაც არჩევენებზე 15 ალთვი კლდე იზონებს კონსერვატო-რებში, ჩვენი საქმე უკლად იქნებოა. იმითი გამჩაღლება და სახელწიფო ხარჯების მომატება ერთი იქნება. რამ-დენსამე ასს მილიონს კლდე მო-უმატებენ ისინი ხარჯსა. ხარჯი უმისობად უბერია, ერთ მეტად გეგე-გრილია და, მომატება-სი არა, დაკლე-ბა საქარა, მით უმეტეს, რომ წლის შემოსავლით აჯობა ვისავლის 45 მი-ლიონს. ბოლოს რიხტერმა იმ-პერატორის ფრინდისზე ჩამოავლო ლა-პარაკი და სთქვა, რომ ფრინდისი, თითი იყო დიპლომა იმპერატორია. მთელს გოგენცო ლინების გეგრაში ერ-თი და ორი თუ მეტადსა ნამეფო ტახტ-ზე იმხე უფრო ლომიბილესი და დი-სტულოკანია.

ლაპარაკი თალათინის კოლოფი.

ინაში იღო პატარა, ორის წითელის თელით შემკული ოქროს გულის ქინ-ძისთავი. ყმაწილმა ქალმა დიდხანს ატრიადა ხელში სამკაული და შინ-ცა მივიტან-გარდნა. ბოლოს ადლის პირი ღიმილით მოაგრა, თავისი ტკიბილის ცრემლებით ავესო, ქინძის თავს ამშობია უფო და გულში ვაირო-ქო. სწორედ ამ დროს ოთხში შაქ-რო შემოვიდა და იმისაც ადლის დანახვით პირზე ღიმილი მოვიწინა, მაგრამ ადელს ხმა არ გასცა და მო-შორებით ტახტის ბოლოზედ ჩამო-ჯდა.

ადელი და შაქრო კარგა ხანს გა-ჭურებდნენ ერთმანეთს ღიმილით. ერთი ერთა მტრად და მისილოყებს, მაგრამ უწუნდელი ღამე ორთავის თვალ წინ უღდა. სიაზონების ქრუან-ტისი უფლი და ორთავის ტანში. ეს სისამიერო მურღობა და დღემდე, ეს უტკესი წამი დაბრლია და ვა-ქრო ქეთიდანს შემოსულმა. იმას უკან მოსდევდა ძალზე გასტეული, ოღონდ ქალბა-შეგოვანი გოგონა, ადელის მამა. გოგონის ნახვა შიშის ზარი დასცა ახალგაზრდებს: შაქრო ფხვნილ წამოხტა; ადელს მუტლები ჩავეცა და საქარობი ტახტზედ დეგე; ქეთი-დანს პარბებ-შერქმული, პარ-მეკუმუ-

წერილი აბეგია

ახარებული ვაბირი გაუმართავს ესტ-ფადაში ამას წინად ფრინდებსა და მწერებს შორის. ეს ვაბირი უფრო უნდა დღის ჰქონდა მოსრული მსწინაა გა-მომგინებს. სწამე ამისა ვასდგენს, რომ ბას რ—ს, მამულა მეპარო-ნის და ტრელებს მოეკარეს, უთქვამს: ჩემსა სრითა, კია დამბე გამიდეგს ერთის სასათის სავალზედ რომ გავუშვა ერთის და იმე დროს ტრელებს და ფუთურე-ბა, მწერები უფრო ადრე უნდა და-ბრუნდნენ თავიანთს სკამს, ვიდრე ფრე-სტულები ბუღეშია. დანახვებულს და ნმუდღვეს ოთხს საათზედ ერთს და იმე დროს გავუშვათ 12 ტრედი და 12 ფუთურა მრინდებან, რომელიც გამიდეგს ერთის საათის სავალ მანძილ-ზედ მდებარეობს. რათა სანამდელო გა-შეგებული ფუტურები სსეგში არ აუ-რათ, ფეილი დაფურათ უნდა. რიცა გვეყვანი მოეგებდნენ რ—ს—სი ფუთურისთან, პირველი ფუთურა 15 წმით უფრო ადრე მოეგებდა ტრე-ლებს. ამასთან უქნისხვით, რომ მწე-რებზე დაუთავდა ფეილი ფუტურის ფურეს უშლიდა თურმე. ესა და გეგე-სითათ: ამ ვაბირს ფრინდელს და მწერ-ის შორის ჰქვს თუ არა რამე პრაქტი-კული მნიშვნელობა? ჰქვამს სინაფელ-სთან ფუთო მეტად უფრო ოცნე-ბოკან ამ ვაბა: სოციატანია ჰქვამთ-ბრე ასეთი ჰქვამს ტრეტი გაჭინათ, რომელიც ჰქვამს უფრო ნაკლებს ნე-უთიერებათ ამქვამს გაკუყვლი; მეორეთ მისწინავე ვქვამს ფრინდისს მსწინა გა-მოაგრონ რამე და ფრინდისებსათვი იფინონ. ამიტომაც ეს უქნისხვითი თვალ-უფრს ადვილეს ფრინდისს ფრე-ცა. შიშდება ზემოდ მოეგებდამ მს-გაგებობს მათქვამს იმითი უქვამდებს და მწერთა ფრინდისს დაფუკანდნენ, რად-გან ზომას ტანისა, ფრინდისს მადრე-ბით, მწერებს ფრინდებსზე უფრო მითი ჰქვამს.

—სურადღობა სწამე გაუმრეკათი ამას წინად სავალზედ ნიშავთა მს-

ლაპარაკი თალათინის კოლოფი. ინაში იღო პატარა, ორის წითელის თელით შემკული ოქროს გულის ქინ-ძისთავი. ყმაწილმა ქალმა დიდხანს ატრიადა ხელში სამკაული და შინ-ცა მივიტან-გარდნა. ბოლოს ადლის პირი ღიმილით მოაგრა, თავისი ტკიბილის ცრემლებით ავესო, ქინძის თავს ამშობია უფო და გულში ვაირო-ქო. სწორედ ამ დროს ოთხში შაქ-რო შემოვიდა და იმისაც ადლის დანახვით პირზე ღიმილი მოვიწინა, მაგრამ ადელს ხმა არ გასცა და მო-შორებით ტახტის ბოლოზედ ჩამო-ჯდა.

ადელი და შაქრო კარგა ხანს გა-ჭურებდნენ ერთმანეთს ღიმილით. ერთი ერთა მტრად და მისილოყებს, მაგრამ უწუნდელი ღამე ორთავის თვალ წინ უღდა. სიაზონების ქრუან-ტისი უფლი და ორთავის ტანში. ეს სისამიერო მურღობა და დღემდე, ეს უტკესი წამი დაბრლია და ვა-ქრო ქეთიდანს შემოსულმა. იმას უკან მოსდევდა ძალზე გასტეული, ოღონდ ქალბა-შეგოვანი გოგონა, ადელის მამა. გოგონის ნახვა შიშის ზარი დასცა ახალგაზრდებს: შაქრო ფხვნილ წამოხტა; ადელს მუტლები ჩავეცა და საქარობი ტახტზედ დეგე; ქეთი-დანს პარბებ-შერქმული, პარ-მეკუმუ-

წული. ცნამეტის წლისკამდეს გრე-სულ რამდენსამე გვიანს მოსთავსებულა ყოფიდა რეინის გზაზედ მომეკე სტე-ფენია უფლანისხე. ცოლქმარსი პირ-ველი მძღალა მეტარებულა სტეფენი-დნენ. მაგრამ აჯერ, ერთს მშენიერს დავეს, კანაბ-ბუნიანთა, სავალს ესენი სტეფენებდნენ, მასულა სავალსა და სე-ველი მძღალა, ვანინგა კელა, რომელსაც უნდას მშენიერი კამდელა, მისწინა-ბა და დაუქვან არმეი და უკან დეგან. დიდხანს გვიანობით დაიმობიდა თურ-მე უმწეული ჭალა, სოფლა ბოლოდ, ერთის მოსრეებულ დედაცვის შექუ-ბით, სურეული ავიანრება. ორს დღეს სტეფენებდა ყოფიანა კამდელასთან, სოფლა შედგე უმწეულს კაცს მომეკე-და და დაითხოვა. სსოწარეულითი ქე-ლა ცოლქმარსიებულა მისულა ქმარ-თან და თავი შეუბრუნდა. ქმარს უნა-სუხნა: "თუ ჩემს გულს მისიკებს ვინ-და, ან შენი თავი შენე მოიკალი და ან ამ სავალს კაცს მოაქუნე სავალსე, რომელიც გავუტარებ და გავუქვდე-რა". სანამდე ჭალა და მისიანდად თურმე ქრის ბრძანებს, სსავალით ად-ჭურეული ჭალა მივიდა თვარტანს, სა-რდგ ემხარეული კაცე სსინად დადაიდა თურმე, შევად დოკამა და სსავალი დასცა გულში თავისს შემარტესქელს. კლამი, რადა თქმს უნდა, იმე კანასთა-სულა... კანაბელა ქმართათონ სსინა-თაღში მასცეს და ზრდად სდებდნენ, რომ ადრევე მოეგებებოდნენ განზრ-ხვითი მოკვლით კაცე. სსინამდელის, სსინამდელს პეოსას და თათარის შედგე, ორივე, ცოლიდა და ქმარც, ე-გაწმითლებდა. ასეთი გრადწეკეტლებს სსინამდელისა სსოციალოკას დიდის ადრეცებითი მოკვლით.

—შედეგი მავალითი ეკიმეკეს, თუ რა თავსად იქვეყანა პირეცა სსო-მსხ-ლთა ვა-სეკეა. ამას წინად ვარეცა ქალსე, ერთს ვაგანეში ვილდ ვაგანეში მისულა და ერთს მამულზედ მიუყვანს ქალსე, რომ ეს მამულბა ისედავობა. ამას შემ-დეგ მისულა მეუქვიანო და დამა-მდა მსეიდელებად თან მავალიან. მამული გავუდნათი, ფულა მეუქვიანოსე დაე-

ლი გოზხუნდ იღვა დაბეჯილი და მი-წის დასცეკროდა.

—ბ... ბ... ბ... თავისებურის დარდიმანდურის ხარხართ ვაღიხარ-ხარა გოგანმა: აი, მამას ასე უნდა მიე-გებებოდნენ მისი ქალიშვილი! ადელი, ევლარ მიცანი? მაღა, მომეხევი. საზო-რელი იყო გოგონის გაღურებებული სხებ, დასიბეული ცხვირი და ურტყად მოკინარი თვლები.

ადელი წინ წაღდა, თითქო უწინ-დელეობ დაუყარებელი უნდოდა აესრულებინა მამის ბრძანება, მაგრამ მამულ უნაწე დაიწია და შაქროს აო-ულვა გვერდში.

გოგონი დაუპატყებულად ტახტზე ჩამობნანდა, თავისი განიერი შლბა გვერდზე მოლოდა და მისისანდელ მი-მართა შაქროს:

—შენ რა ნება გექვს, რომ ხელს ახლებ ჩემს ქალს მე მინდა, რომ მო-ვილეს და მიაღეროს, გესმის!

შაქროს გულს ძაგა-მეტი გაქმონდა, სინაზით სახეზედ მკურის ფერი დე-და და სინაზლით უპასუხა:

—მე კი მაქვს უფლება, ამიტომ რომ ადელი ჩემი საკოლე, და შენ-კი ალბა გექვს, ამიტომ რომ ად-ელი შენგან მიტყებელი შვილია, სად იყავი ამ რეა წელიწადს? ეს

დგია ვიძებო და წასულა. მსოფლიო მე-ორე დღეს გამომარჯვებულა, რომ რე-გობარ მამულია გაუდასცდ განხედა-ბის მიმკეულია, აგრეთვე მეუქვიანოსე ვაგანეში ყოფიანა და სსინის მამული გაუქვიანათ უსანამდა.

—მღავსე ჭლათა მერე ვითომ-და მო-მეუბნებულს კაცესა და დედათა დღესა-წასულა! სსინამდელს და სსინაზლითა იმე-სსინა მშენიერი და დამასე კაცეთა ვი-ბარი. სსინა მომეკელს ახლოდის, ვილ-დოს გარდა, შეგებნება თუ არა 70 წლისა, ყოველ წლითონ შენის დაე-ხანსება.

გასართობი

კარლსბადში ამას წინად შედგეი სსიკო-ლი ამავი მომბადი. ამ ადგილის სსევათა შორის მისულა ადრეთვე ბარონი და—სი, პურლინის ერთის ხანის პატრონი. ეს კაცი მაღიან მუღღღღღღ იქვედა, სხვა სსიკო-ლის შვილიან არავის ვარგებდა და, როგორც შვილიშვილი ვარგებდა, ყველას ზიზლია და ცხვირის აპრევიო შესცეკროდა. ამ დღე-ებში ეს ბარონი შევიდა თურმე სსინამდელ-ში და მოუხდა სსიკოს, რომელიც ერთი უკროლო, სადა ჩაქვულია სსიკო კაცი იქვე. ამ სადა ჩაქვულია ცაცე უცეკრა, თავისდა უწურად, თვისი ფინიან ვიკის გადაქეცა და ბარონს შარკული დასუქვდა. გარდაზედ ბარონი იმ წამსვე ფეხზედ წამოვიდა თურმე და დალოკდა:

—თქვენ ვეკა! თხოუქტი მანაი უნდა ვაგანახდელი შარკლის სსავსერად. დარცხენებდას უკან დაღურებულა ამილი მამული თურმე სსინამდელს ბარონი დიდიდნენ და გავუდა ბარონს. ამ ბარონდგან სსინად, რომ სსინად ჩაქვული კაცი ვინის კარს-კე-თავანი იყო.

ხანის პატრონმა ბარონმა ურადღება არ მიაცილა თურმე და დაუწყო ფულის ომგანა. ვეკე უნდა, რომ მე თქვენი სსინამდელს ბარონი არაფრად მესტეკეკეკეკე. კარსა-სეკე, რაკი ვნახს, რომ ურცხვანა ქალსე საქმე, მისცა მის მიერ ნათქვამი ფული შარკლის სსავსერად და მიითხოვა, რომ მე შარკული ცხელა ჩემი და ამ წითელს მიმეციო. ამისო-მში მოვაშთათ ვარგეში დიდ-ახლი ხალხი შეიკრას თურმე და დიდის ურადღებით ადვე-გებდნენ ახალ-უფრს ბასის. შარკლის მომთო-ვანამ ბაყირი ცოლად არ იყოს ჩაავიერა და გო-

სინამდარ დასტოვე შენი რეა წლის ქალი? რა უნდა იმისი უმეცობი დღეა, მსხვერპლი შენის მოკრავლობისა? ვა-ნა ჩემე არ იცით, რომ ის სსინამდელ-მსხარი ტრაბტორში დადავდა და იმის სსინამდელ შერაგითის ფულით შენ სსინამდელს ვაღიხარებდი? ყველა ამის მამულიც კილოდ იმედს ვეკეს, რომ შენი შვილი სსიყარულით შემოგბე-ნდას არა, ადელი დღეს ჩემნი და ამის წამრთმევი ჯერ ღმერთს არ გა-უწერი.

მულამ ჩემი, წინარი, თითქმის უსე-ტყოა შაქროს მთლად შეიცვალა. იმისს სახეს ვეკეკეკე ვაგანდობა და დეტე-კო, სიტყვის ძალა და რიხი მიეცე; ქეთიდანს და ადელი ვაგანდობი შეს-ცეკროდნენ შაქროს; გოგონი ხომ სრულიად არ მოვილდა ამ ვაგარს წი-წინამდელგებამ და ცოცა არ იყოს შეკრათა.

—ბ... ბ... ბ... ვაღიხარხარა ბოლოს ვიგინაში—მე მომწინა შენი ვეკეკეკე, შენ ურეოა სსინამდელს ჩემნი არტისტის გოგონის! მაშე კარ-გი, დემეგობარდით! მე თანამა ვარ დაგლოკოთ. ცხელ-კი თანამთ, თუ ღმერთი ვნამსო, მავლე პური მავსეკე; გზაზე ფული შემომაკლდა და აჯერ ორი დღეა, რაც აღარა მიკვირია.

გ. ვაგანდობის (შედეგი იქნება)

